

Amharic
አማርኛ
ህጻናት

أحكام صوم رمضان የፆመኛ ሙስሊም መመሪያ

በሸኽ
ሙሐመድ ቢን ሷልህ አል-ኡሳይሚን

ትርጉም
ኡስታዝ አህመድ የሱፍ

አርማት
ፔክ ጀማል ፔክ ሙሐመድ

أحكام صوم رمضان

مركز أصول

الترجمة

احمد يوسف

مراجعة

الداعية جمال محمد أحمد

Amharic

አማርኛ

أمهري

በአሲህ ስም እጅግ በጣም ርህሩህ
እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው

الحمد لله رب العالمين الصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه

የሰው ልጅ ያለ መመሪያና ደንብ ልጓም እንደሌለው ፈረስ በመሆኑ በየትኛውም የህይወት ዘርፍ የሰው ልጅ መመሪያ ያስፈልገዋል።

ሆኖም ጾመኛ ሙስሊም እንደሌሎቹ የእምነቱ ስርአት ሊከተላቸውና ሊተገብራቸው የሚገቡ መመሪያና ደንቦች እንደሚከተለው ተብራርተዋል።

የጾመኛ ሙስሊም መመሪያ

በአሏህ ስም እጅግ በጣም ርህሩህ እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው።

በሸኽ ሙሐመድ ቢን ሷልህ አል-ኡሰይሚን

ትርጉም በአህመድ የሱፍ

ምስጋና ለአለማት ጌታ ለአሏህ ይገባው። የአሏህ ሰላምና እዝነት የነብያቶች መደምደሚያ በሆኑት በነብዩ ሙሐመድ(ሰ.ዐ.ወ)፣ በቤተሰቦቻቸውና በሶሃቦቻቸው ላይ ይሁን።

ማንኛውም ሙስሊም ሊያውቃቸው የሚገቡ ጠቃሚ የጾም ህግጋቶች እንደሚከተለው ቀርበዋል።

ጾም ምንድነው?

ሲጾም(ጾም) ከንጋት ጀምሮ ፀሐይ እስከምትጠልቅበት ጊዜ ድረስ ከምግብ ፣ ከመጠጥ እና ከግብረሰጋ ግኑኝነት እንዲሁም ከሃራም ነገሮች ሁሉ በመቆጠብ አሏህን መገዛት ነው።

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [البقرة: ١٨٣]

እናንተ ጾመናችሁ ሆይ ጾም በነዚያ ከናንተ በፊት በነበሩት (ሕዝቦች) ላይ እንደ ተጻፈ በናንተም ላይ ተጻፈ (ተደነባ) ልትጠነቀቁ ይከጀላልና።

﴿يَا أَيُّهَا مَعْدُودَاتِ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ. وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: ١٨٤]

የተቆጠሩን ቀኖች (ጹመ)። ከእናንተም ውስጥ በሽተኛ ወይም በጉዞ ላይ የኾነ ሰው ከሌሎች ቀኖች ቁጥሮችን መጾም አለበት። በእነዚያም ጾምን በማይችሉት ላይ ቤዛ ድኻን ማብላት አለባቸው። (ቤዛን በመጨመር) መልካምንም ሥራ የፈቀደ ሰው እርሱ (ፈቅዶ

መጨመሩ) ለርሱ በላጭ ነው። መጻማችሁም ለናንተ የበለጠ ነው፤ የምታውቁ ብትኾኑ (ትመርጡታላችሁ)።

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ
وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ
وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ [البقرة: ١٨٥]

(እንድትጸሙ የተጻፈባችሁ) ያ በርሱ ውስጥ ለሰዎች መሪ ከቅን መንገድና (እውነትን ከውሸት) ከሚለዩም ገላጮች (አንቀጾች) ሲኾን ቁርአን የተወረደበት የረመዳን ወር ነው። ከእናንተም ወሩን ያገኘ ሰው ይጸመው። በሽተኛ ወይም በጉዞ ላይ የኾነም ሰው ከሌሎች ቀኖች ቁጥሮችን (በልኩ) መጸም አለበት። አላህ በእናንተ ገሩን (ነገር) ይሻል። በእናንተም ችግሩን አይሻም። ቁጥሮችንም ልትሞሉ አላህንም ቅኑን መንገድ ስለመራችሁ ታከብሩትና ታመሰግኑት ዘንድ (ይህን ደነገግንላችሁ)።

የጾም ጥቅም

የረመዲን ጾም አንዱ የኢስላም ምሶሶ ነው። ይህን በተመለከተ የአሷ መልዕክተኛ (ሰ.ዐ.ወ) ኢስላም የተመሰረተው (የተገነባው) በአምስት ምሶሶዎች ላይ ነው ብለዋል። እነሱም፦

- 01 ከአሷ ውጭ አምላክ አለመኖሩንና ሙሐመድ (ሰ.ዐ.ወ) የአሷ መልዕክተኛ መሆናቸውን መመስከር።
- 02 ሶላት መስገድ
- 03 ዘካ መክፈል
- 04 ሐጅ ማድረግና
- 05 በረመዲን ወር መጾም ናቸው።

የጾም ህግጋቶች

- 01 ጾም ጎልማሳ በሆነ ፣ ጤናማ አዕምሮ ባለውና መጾም በሚችል ማንኛውም ሙስሊም ወንድም ሆነ ሴት ላይ ግዴታ ነው።
- 02 አማኝ ያልሆነ ሰው አይጾምም፤ ቢጾምም ተቀባይነት የለውም። ምናልባት አሏቸው ቀጥተኛውን መንገድ መርቶት ኢስላምን ቢቀበል ያለፉትን የጾም ቀናት ማካካስ አይጠበቅበትም።
- 03 ጾም ለህፃናት ግዴታ አይደለም። ነገርግን ይለምዱት ዘንድ እንዲጾሙ መበረታታት ይኖርባቸዋል።
- 04 አዕምሮው የተዛባ ሰው መጾምም ሆነ ሰዎችን በመመገብ ማካካስ አይገደድም።
- 05 ለዘለቄታው መጾም የማይችሉ ሰዎች ለምሳሌ በጣም ያረጁና ስር በሰደደ ህመም እየተሰቃዩ ምንም የማገገም ተስፋ የሌላቸው ሰዎች በመጾም ፈንታ ድሆችን መመገብ ይጠበቅባቸዋል።
- 06 ታሞ የማገገም ተስፋ የሌለው ሰው ጾሙ አስቸጋሪ ከሆነበት ጾሙን ሊያፈርስ ይችላል። ሆኖም ግን ካገገመ ብኋላ ያለፈውን ቀን ማካካስ ይኖርበታል።
- 07 ነፍሰጡር ሴቶችና ጡት የሚያጠቡ እናቶች በረመዱን ወቅት

መፆም አስቸጋሪ ከሆነባቸው ወይም ልጄ ይጎዳብኛል ብለው ከፈሩ ያማቸውን መፍታት ይፈቀድላቸዋል። ብኋላ ላይ ግን ያለፋቸውን ቀናት ማካካስ ይኖርባቸዋል።

08 የወር አበባ ወይም የወሊድ ደም ላይ የሆኑ ሴቶች በዚህ ወቅት መፆም አይፈቀድላቸውም። ነገርግን ብኋላ ላይ ያለፋቸውን ቀናት ማካካስ ይገደዳሉ።

09 ምንገደኛ ሰው መፆም ወይም ደግሞ አለመፆም የሚችል ሲሆን ካልፆመ ብኋላ ላይ ያለፉትን ቀናት ማካካስ ይኖርበታል።

ጾምን የሚያበላሹ ነገሮች

ጾመኛ ሁኑን ሳናስበው ዘንግተን(ረስተን) ብንበላ ወይም ብንጠጣ ወይም ደግሞ ተገደን እንድንበላና እንድንጠጣ ብንደረግ ጾማችን አይበላሽም። ሃያሉ አሏህ በቁዱስ ቁርኣን እንዲህ ይላል፡-

ጌታችን ሆይ! ብንረሳ ወይም ብንስት አትያዘን(አትቅጣን) (በሉ)።
[አል-ቁርኣን 2:286]

ልቡ በኢማን ረግታ ይህን እንዲያደርግ ከተገደደ ሰው በቀር {አል-ቁርኣን 16:106}

ልባችሁ ሆንብሎ ባሰበው እንጅ ሳታውቁ በሰራችሁት ስህተት ሃጢአት የለባችሁም። [አል-ቁርኣን 33:5]

ስለዚህ ሳናውቅ ረስተን ብንበላ ወይም ብንጠጣ ጾማችን አይበላሽም። እንዲሁም ፀሐይዋ በመጥለቋ ምሽቱ ጀምሯል ብለን በማሰብ ብንበላና ብንጠጣ ወይም ደግሞ ንጋቱ ገና እንዳልጀመረ አስበን ብንበላ ብንጠጣ ጾማችን አይበላሽም። በተመሳሳይ መልኩ እየጾምን እንዳለ የዘር ፈሳሻችን ሳናስበው ቢፈስ ጾማችን አይበላሽም።

ጾም የሚያበላሹ ነገሮች ምንድን ናቸው?

ጾም በሚከተሉት ስምንት ነገሮች ይበላሻል።

01 ግብረ ስጋግኑኝነት ማድረግ፡ ጾም ግዴታ የሆነበን ሰዎች

በረመዱን ቀን ላይ ወሲብ ከፈፀምን ይህን ቀን ማካካስና መቶበት ይኖርብናል። ያለፈንን ቀን ለማካካስ አንድ ባርያ ነፃ ማውጣት ይጠበቅብናል። ይህን ማድረግ ካልቻልን ሁለት ወር በተከታታይ መፆም ይኖርብናል። ይህንንም ማድረግ ካልቻልን ስልሳ ድሆችን መመገብ ይኖርብናል።

- 02 ሆንብሎ የዘር ፈሳሽን ማፍሰስ: ለምሳሌ ከራስ ብልት ጋር በእጅ በመጫወት ፣ በመሳምና በማቀፍ
- 03 ሆንብሎ መብላት መጠጣት
- 04 የምግብ መርፌ መወጋት ፆም ያበላሻል። ምክኒያቱም ከመብላትና ከመጠጣት ጋር ተመሳሳይ ነውና።
- 05 ደም መለገስ (መስጠት): ዖመኛ ሰው በሰውነቱ ውስጥ ብዙ ደም ፈሶት እንዲያገማም ደም ቢለገሰው ዖሙ ይበላሻል።
- 06 የወር አበባ ወይም የወሊድ ደም
- 07 የዋግምት ደም መፍሰስ: ደም በራሱ ጊዜ ከአካል ከፈሰሰ ፆም አያበላሽም። ለምሳሌ የነስር ደም ወይም ደግሞ ጥርስ ከተነቀለ ብኋላ የሚፈስ ደም
- 08 ጣታችንን ወደ ጉሮሯችን በማስገባት ሆንብለን እንዲያስታወኩን ብናደርግ ዖማችን ይበላሻል። ሳናስበው በድንገት ቢያስታውኩን ግን ዖማችን አይበላሽም።

ጠቃሚ መረጃዎች

- 01 የጾም ንጾን ጀናባ በሆንበት ጊዜ ቢሆንኳ መነየት የምንችል ሲሆን ከንጋት ብኋላ መታጠብ እንችላለን።
- 02 የወር አበባ ወይም የወሊድ ደም ምሽት ላይ ያቆመላት ሴት ቀጣዩን ቀን ለመጾም መነየት ይኖርባታል። ጉሱል (ሙሉ ትጥበት) እስከ ንጋት ድረስ ማዘግየት ትችላለች። ነገርግን ሙሉ ትጥበቷን ከፈጅሮ ሶላት በፊት መፈጸም ይኖርባታል።
- 03 ጾመኛ ሰው ጥርሱን መንቀል ፣ ቁስሉን ወይም ጉዳት የደረሰበትን የአካል ክፍል ማከም ፣ የአይን ጠብታ መጠቀም ይችላል። ሆኖም የአይን ጠብታው ጣዕም በጉሮሮው ቢወርድ ጾሙ አይበላሽም።
- 04 ጾመኛ ሰው ሲዋክ ወይም የጥርስ ብሩሽ በመጠቀም ጥርሱን ማፅዳት ይችላል። ቀኑን ሙሉ ወይም ከሶላት በፊት ጥርስን በሲዋክ መፋቁ ሱና ነው።
- 05 ጾመኛ ሰው በሞቃት የአየር ንብረት ወይም በውሃ ጥም ቢቃጠል ይህን የሚያቀልለትን ነገር ማድረግ የሚችል ሲሆን ሰውነቱን ለማቀዝቀዝ ውሃ ወይም የአየር ማቀዝቀዣ መሳሪያ መጠቀም ይፈቀድላታል።
- 06 በጭንቀት ወይም በሌላ ችግር ምክኒያት የመተንፈስ ችግር

ያጋጠመው ዖመኛ የአተነፋፈሰ ስርአቱን ለማስተካከል አፉ ውስጥ የሆነ ነገር መርጨት ወይም መሳብ ይችላል።

- 07 አፍን መጉመጥመጥና አፍንጫን ወይም የደረቁ ከፍፍሮችን በውሃ ማርጠብ ይፈቀዳል። ነገርግን እየዖመ በተጋነና መልኩ ብዙ ውሃ በጥልቀት ወደ አፍ ወይም ወደ አፍንጫ ማድረስ የተጠላ ነው።
- 08 ፀሐይ እንደጠለቀች ያለምንም ማዘግየት ወዲያውኑ ማፍጠር (ዖምን መፍታት) ሱና ነው።
- 09 በዖም ወቅት ብዙ መልካም ስራዎችን አብዝቶ መስራትና የተከለከሉ ነገሮችን ሁሉ መራቅ ሱና ነው።
- 10 ዖመኛ ሰው ዋጅብ (ግዴታ) የሆኑ ስራዎችን ሁሉ መስራት እና ከተከለከሉ ነገሮች ሁሉ መራቅ ይኖርበታል። ለምሳሌ የቀኑን አምት ስግደቶች በጀመሩ መስገድ ይኖርበታል። ከተከለከሉ ነገሮች ደግሞ ለምሳሌ ሐሜት ፣ ውሽት መናገር ፣ ማታለል፣ አራጣ መብላት ወ.ዘ.ተ መከልከል ይኖርበታል። ይህን በተመልከተ የአሷ መልዕክተኛ (ሰ.ዐ.ወ) “ውሽት መናገርና መጥፎ ስራዎችን መስራት ያልተወ ሰው አሷ ምግብና መጠጥ መተውን አይፈልግም” ብለዋል።

ረመዲን: አሏህን የመፍራት ወር

ረመዲን 11 ወር ሙሉ ስሜቱንና መጥፎ ምኞቱን ተከትሎ ለኖረ ሰው ሁሉ ልጎም ፣ ለመልካም ሰሪዎች በረካ ሲሆን አዲስ የለውጥ ቤዛ ነው። ታዲያ ጾምን ጾም የሚያደርገው የምግብና የመጠጥ ተአቅቦ ብቻ ሳይሆን አሏህ የከለከላቸውን ነገሮች ሁሉ በመከልከል ያዘዛቸውን ነገሮች በመታዘዝ መልካም ነገሮችን መስራት ነው። ጾም.....በእናንተ ላይ ተደነገገ አሏህን ትፈሩ ዘንድ(2:183)።

ይህን ላደረገ ሰው ሲሳዩ በዱንያም በአሂራም ይሰፋል፤ እንከኖቹን አስወግዶ እራሱን በኢስላም ድስጥሊን በማነፅ የለውጥ ምሳሌ መሆን ይችላል። በረመዲን ወቅት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ጊዜ በበለጠ በኢባዳ ይተጉ ነበር።

ረመዲን: አሏህን የመፍራት ወር

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ

لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [البقرة: 183]

እናንተ ያመናችሁ ሆይ! አሏህን ትፈሩ ዘንድ ጾም ከእናንተ በፊት በነበሩ ህዝቦች ላይ እንተደነገገው ሁሉ በእናንተም ላይ ተደነገገ።
[አል-ቁርአን 2:183]

ምስጋና ለሃያሉ አሏህ ይገባው። እናመሰግነዋለን ፣ እርዳታውን እንሻለን ፣ ምህተቱን እንለምናለን። ነፍሳችን ውስጥ ካለ ክፋትና ከወንጀል ስራዎቻችን ሁሉ በአሏህ እንጠበቃለን። አሏህ የመራውን ማንም አያጠምም፤ አሏህ ያጠመመውንም ማንም አይመራም። ከአሏህ ውጭ በሃቅ ሊያመልኩት የሚገባ አምላክ አለመኖሩንና ነብዩ ሙሐመድ (ሰ.ዐ.ወ) የአሏህ ባርያና መልዕክተኛ መሆናቸውን እንመሰክራለን።

ረመዲን ከአምስቱ የኢስላም ምሶሶዎች አንዱ ሲሆን በሙስሊሞች የቀናት አቆጣጠር ደግሞ ዘጠንኛው ወር ነው። ሆኖም ይህን ወር አሏህ ቀን ላይ መፆምን ግዴታ ምሽት ላይ ደግሞ የተራዊህ ሶላትን ሱና አድርጎታል። የፆም ትርጉሙ መቆጠብ ሲሆን ከንጋት ጀምሮ ፀሐይ እስከምትጠልቅበት ጊዜ ድረስ ከሙብላት ፣ ከመጠጣት ፣ ከግብረስጋ ግኑኝነት ፣ ከእንቶፈንቶ ወሬ ፣ ከማጨስ ፣ ከሃራም ነገሮች ሀሉ መቆጠብ ነው።

አል-ቡኻሪ ጥራዝ 3 መጽሐፍ 31 የሐ.ቁ 120

ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ጀነት ውስጥ ረያን ተብሎ የሚጠራ በር አለ። በትንሳኤ ቀን ፆመኞች በእሱ በኩል የሚገቡ ሲሆን እነሱ እንጅ ከነሱ ውጭ ማንም አይገባም ብለዋል።

በረመዲን ወቅት ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ወር በበለጠ በኢባዳ ይተጉ ነበር። ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ቀኑን አሏህን በማስታወስ በዚክር ፣ በቂርአት ፣ በመማር ፣ ምክርና ትምህርት በመስጠት ያሳልፉ የነበረ ሲሆን ሌሊቱን ደግሞ ዱአ በማድረግ ፣ እራሳችንን ወደ አሏህ በማተናነስ በቂያመለይል ፣ እርዳታውን ፣ መመሪያውንና ድሉን በመሻት ያሳልፉ ነበር።

አል-ቡኻሪ ጥራዝ 3 መጽሐፍ 31 የሐ.ቁ 118

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አሏህ(ሰ.ወ.ተ) የሰው ልጅ የሚሰራው ሁሉም ስራ ለራሱ ነው ፆም ሲቀር፤ ፆም ለእኔ ነው። እኔ ምንዳውን እስጣለሁ። የመልካም ስራዎች ምንዳ አስር እጥፍ ነው

ረመዱን ለአሏህ ብለን የምንሰራቸውን ስራዎች የምናድስበትና የበለጠ መልካም ስራዎችን ለመስራት እራሳችንን የምናነቃቃበት አመታዊ የስልጠና ፕሮግራም ነው። ፆም እራስን መቆጣጠር ያዳብራል። እንዲሁም እራስወዳድነትን ፣ ስግብግብነትን ፣ ስስታምነትን ፣ ስንፍናን እና ሌሎች ስህተቶቻችንን ሁሉ እንድንቀርፍ ይረዳናል። ይህ የትዕግስት ወር ርሃብ ወይም ችግር ምን ማለት እንደሆነ የምናውቅበት እድል ሲሆን ለድሆች ወይም ለምስኪኖች ያለንን አመለካከት በደግነት የተሞላ እንዲሆን ያደርጋል። እንዲሁም ፆም ለምቶትና ለድሎት ያለንን ውዴታ እንድንቆጣጠር ያስተምረናል።

ይሁንና እየፆምን በጣም ቢደክመን በደስታ መቋቋም ወይም መታገስ እንጅ ማማረር አይኖርብንም። እንዲሁ በተራዊህ ሶላት ወቅት ድካም ቢሰማን ይህንንም በፅናት ልንቋቋመው ይገባል።

እዚህ ላይ ልብ ልንለው (ልናስተውለው) የሚገባ ነገር ቢኖር የፆም አላማው ሰዎችን ማስቸገር ወይም በእነሱ ላይ ጉዳት ማድረስ ወይም ደግሞ የማይቋቋሙትን ሽህም መጫን ሳይሆን ለሃያሉ አሏህ ትዕዛዛት እምቢተኝነትን የምናሳይባቸው ወንጀሎች ወይም ፈተናዎች ከቁጥጥራችን ውጭ እንዳይሆኑ ወይም ደግሞ እኛ የሰው ልጆች የስሜታችን ባሪያ እንዳንሆን ወስጤያን (መካከለኛነትን) እና መንፈሳዊ ስርአት የምንማርበት ፣ የአሏህን ረህማ በማግኘት ወደ ቀጥተኛው ጎዳና ዳግም የምንመለስበት ስለሆነ ነው። እውነተኛ

የአሏህ ባሪያ ለመሆን ባህሪያችን እና መንፈሳዊ ስርአታችን በሽሪአ ከተገለፀው ጋር ሊገጥም ይገባል። ሆኖም ያም ለባህሪ ፣ ለስብዕናና ለመንፈሳዊ ስልጠና እጅግ በጣም አስፈላጊ ነው።

በሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ መሰረት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የረመዱን ወር በጀመረ ጊዜ የእዝነት በሮች (የጀነት በሮች) ይከፈታሉ። የጀሃሐነም በሮች ይቆለፋሉ፤ ሽይጧኖችም ይታሰራሉ ብለዋል።

عن أبي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللَّهُ عز وجل: «كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ وَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي أَمْرٌ صَائِمٌ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ». متفق عليه

በቡኸሪ በተዘገበው ሐዲስ ደግሞ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ያም ጋሻ ነው (ከሃራም ነገሮች፤ ከወንጀሎች መጠበቂያ ነው)። እናም ያመኛ ሰው ከሚስቱ ጋር ያለውን የወሲብ ግንኙነት ፣ ንትርክንና ጭቅጭቅን ያስወግድ። የሆነ ሰው ቢጣላው ወይም ቢሰድበው ያመኛ ነኝ ይበል። ነፍሴ በእጁ በሆነችው ይሁንበኝ ከአሏህ ዘንድ የሚያም ሰው አፍ ሽታ ከሚሰክ ሽታ በላይ የተወደደ ነው። የሚያም ሰው ሁለት የደስታ ጊዜያቶች አሉት። አንደኛው ያሙን በፈታ ጊዜ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ጌታውን በሚገናኝ ጊዜ ነው። እናም በመያሙ ምክኒያት ይደስታል ብለዋል።

ሰዎች ከረመዱን ውጭ ባሉ ወራቶች የሚፈፀሟቸውን መጥፎ ነገሮች በዚህ ወር አመፀኛው ሽይጧን እንዳይቀሰቅስባቸው ተጠፍሮ

ይታሰራል። ታዲያ እዚህ ላይ ሸይጧን ተጠፍሮ ከታሰረ ለምን መጥፎ ነገሮች ወይም ወንጀሎች ይፈፀማሉ የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል። መልሱም መጥፎ ነገር በአመፀኛው ሸይጧን ምክኒያት ብቻ የሚፈጠር አይደለም። ሰዎች ለአስራ አንድ ወር ለሸይጧን ፣ ለስሜታቸው እና ለምኞታቸው ታዛዦች ሆነው ኑረዋል። ሆኖም ሸይጧን ቢታሰርም ፆመኛው ስሜቱንና መጥፎ ምኞቱን በኢማን በተቅዋ እስካለጎማቸው ድረስ መጥፎ ስራዎችን መስራቱ አይቀሬ ነው። ስለዚህ መጥፎ ነገር ሁሌም በረመዲን ውስጥም ሆነ ከረመዲን ውጭ ይፈፀማል።

ፆም ወደ አሏህ ፍራቻ የሚያደርስ መንገድ ነው። በቁርአን ውስጥ መፆም በእኛ ላይ የተደነገገው ተቅዋ (የአሏህ ፍራቻ) ይኖረን ዘንድ እንደሆነ ተገልጿል። በእርግጥ ይህ ተቅዋ በረመዲን ወቅት በእያንዳንዱ ሙስሊም ላይ ይጎለብታል። ዋናው ነገር ግን በዚህ ወር ያገኘውን መንፈስና ትምህርት አመቱን ሙሉ እኛ ጋር እንዲቆይ ለማድረግ መጣር ነው። ሁላችንም ይህ ስሜት ወይም መንፈስ ከረመዲን ውጭ ባለው ህይወታችንም እኛ ጋር እንዲኖር መጣርና መታገል ይኖርብናል። በእርግጥም ትልቁ የረመዲን ግብና ፈተና ይህ ነው።

በሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በአሏህ መንገድ ለሚፆም ማንኛውም የአሏህ ባሪያ በዚህ ቀን ምክኒያት አሏህ ፊቱን ሰባ አመት የሚያክል እርቀት ያህል ከጀሃንም እሳት ያርቅለታል ብለዋል።

ፆም የምግብና የደም ባንቧን ያጠባል። እነሱም የሸይጧንን ቦዮች እንደሆኑ ይታወቃል። ይሁንና ፆም በጥጋባችን የሚፈፀም ወንጀልን ፣ ስጋዊ ስሜትንና ሃሳብን ፣ የእንቢተኝነትና የትዕቢተኝነት ስሜት ያደክማል።

ፆም አካላዊ ጤናን ይጨምራል። ቆሻሻን ወይም የተመረዙ ነገሮችን ከአካላችን በማስወገድ ሆድን ያቀላል ፣ ደም ያጠራል ፣ የልብ አሰራርን የተስተካከለ ያደርጋል ፣ መንፈስን ያድሳል ፣ ስብዕናን ይቀርፃል። በፆምን ጊዜ ነፍሳችን የተነሳሳች ትሁት ትሆናለች፤ ስጋዊ ስሜታችንም ይወገዳል። ከሁሉም በላይ ደግሞ ፆም ለአሷ ትዕዛዝ ያለንን ታዛዥነት እና ባርነት የምናሳይበት እንደመሆኑ መጠን ትልቅ ምንዳ አለው።

በሽዕባን ወር መፆም

የአካላችንን እና የመንፈሳችንን ጥንካሬ ጠብቀን ከዚህ ከተባረከ ወር እናተርፍ ዘንድ ከረመዷን በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን እንዳንፆም ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ነግረውናል።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንዳችሁም ከረመዷን በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን መፆም አይኖርበትም። (ነዋፊል) ፆሙ ከቀኑ ጋር ከገጠመለት ያን ቀን መፆም ይችላል ብለዋል።

በሽዕባን ወር የቻልነውን ያክል ለመፆም መሞከር ይኖርብናል።

ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሰላምታቸው አንዱን ሽዕባን መካከለኛው ላይ ትፆማለህን? ብለው ጠየቁት። ሶሃባውም አልፆምም ሲል መለሰላቸው። ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ካልፆምክ ለሁለት ቀን ያህል ፁም ማለታቸው በሰኪህ ሙሊም ተዘግቧል።

የረመዷን ፆም እራስን ግልፅ ከሆነው ከአካላዊ ስሜት ፣ ከምግብ ፣ ከመጠጥ ፣ ከግብረሰጋ ግኑኝነት መቆጠብ ብቻ ሳይሆን አካላችንን እና መንፈሳችንን ከመጥፎ ነገሮች ሁሉ መቆጠብ መቻል ነው። ህሊናችንን ከመጥፎ ሃሳቦች በመጠበቅ ፣ እጃችን የማይገባትን ወይም መጥፎ ነገር ባለመውሰድና ባለመንካት ፣ በአፍንጫችን ያልተፈቀዱ ነገሮችን ባለማሸተት ፣ በእግራችን ወንጀል የሚፈፀምባቸው ቦታዎች ባለመሄድ ፣ በአይናችን የተከለከሉ ነገሮችን ባለመመልከት ፣ በምላሳችን ውሸት

፤ ሃሜት ፤ ስድብ ከመናገር ፤ ነገር ከማዋሰድ ፤ ሌሎችን ከመዝለፍ ፤ ከመራገም ፤ ከመጥፎ ንግግር ፤ ከእንቅፈንቶ ወሬ ፤ በውሸት ነገር ላይ ተመርኩዞ ከመማል ልንቆጠብ ፤ በጆሯችን የአሉቧልታ ወይም የእንቅፈንቶ ወሬ ፤ ሙዚቃ ፤ የብልግና ንግግሮችን ባለማድመጥ ፤ ልባችንን ለዚች ብልጭልጭ ቀሳዊ አለም ያላትን ውዴታ በመግታትና በውስጧ ያሉ የሐሰት እምነቶችንና ፍልስፍናዎችን ውድቅ በድረግ ፤ ኒያችንን በማጥራት ሙሉ የአካል ክፍላችንን ልናፆግባቸው ግድ ነው።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው መስሊም ብሎ ማለት ሙስሊሞችን በምላሱና በእጁ ከመጉዳት የራቀ ነው። ሙሐጅር (ስደተኛ) ብሎ ማለት ደግሞ አሏህ የከለከለውን ነገር ሁሉ የተወ(የተከለከለ) ነው ብለዋል።

በሌላ ሐዲስ ደግሞ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ትርፍ ንግግርና መጥፎ ስራን ያልተወ ሰው አሏህ ምግብና መጠጥ መተውን አይፈልግም ብለዋል።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አካል ውስጥ አንዲት ቁራጭ ስጋ አለች እሷ ከተስተካከለች ሙሉ አካል ይስተካከላል። ነገርግን እሷ ከተበላሸች ሙሉ አካል ይበላሻል። እሷም ልብ ናት ብለዋል።

ፆመኛ የሙዕሚን ልብ ከኩራት ፤ ከራስ ወዳድነት ፤ ከቅናት የተቆጠበች ናት። ምክኒያቱም ቅናት ፤ እራስወዳድነት ፤ ኩራት መልካም ስራን ያበላሻልና። አሏህ በቁርኑ ስለ ቅናት እንዲህ ይላል፡-

አሏህ ከችሮታው በሰጣቸው ነገር ላይ ይመቀኛሉን? [አል-ቁርአን 4:54]

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው እሳት እንጨትን እንደሚበላው ሁሉ ቅናትም መልካም ስራን ይበላል ብለዋል።

የፆም መንፈስን የሚቃረኑ ነገሮችን እናስወግድ

ብሉ ጠጡም፤ ኢታባክኑም። በእርግጥ! አሏህ አባካኞችን አይወድምና።
[አል-ቁርአን 7:31]

አንዳንዶቻችን ለረመዱን የሚሆን ምግብ በያይነቱ በብዛት በማዘጋጀት ገንዘባችንን እናባክናለን። ያዘጋጀነውን ምግብ ሳንበላው ትንሽ በልተን የተረፈውን እንጥላለን። አባካኝነት በኢስላም የተጠላ ነው። አሏህ አባካኞችን አይወድም። እንዳይርበንን እና እንዳይጠማን ብለን ብዙ መመገብ የፆም አላማን ያጠፋብናል።

አብዘሃኛዎቻችን ደግሞ የፆም ጊዜያችንን በእንቅልፍ እናሳልፋለን። በዚህም ምክኒያት ያልፆምን ሀሉ ይመስለናል። ከመራብ ከመጠማት በተጨማሪ ኢባዳ ላይ የለንምና። ቀኑን በእንቅልፍ ሌሊቱን በእንቅልፍ የምናሳልፍ ከሆነ የፆም ትርጉሙ ምን ላይ ነው። ምናልባት ቀን የተወሰነ ተኝተን ሌሊት በኢባዳ እናሳልፋለን ልትሉ ትችላላችሁ። እስኪ ነፍስያችንን እንመርምር ምን ያህሎቻችንን ሌሊቱን በኢባዳ የምናሳልፍ? የመፆም ጥበቡ መራብ ፣ መጠማት ፣ ከሃራም ነገሮች ሁሉ መጠበቅና ቀንና ሌሊቱን በኢባዳ መትጋት መሆኑን መዘንጋት የለብንም።

ፆም የሚያፈርሱና የማያፈርሱ ነገሮች ምንድን ናቸው?

ጾምን የሚያፈርሱ የተለያዩ ነገሮች አሉ። ከነዚህም መካከል ግልፅ የሆኑት ወይም በግልፅ የተከለከሉት መብላት ፣ መጠጣት ፣ ግብረሰጋ ግኑኝነት ማድረግ ፣ ከራስ ብልት ጋር መጫወት ናቸው። ነገርግን ረስተን ብንበላ ወይም ብንጠጣ ወይም ደግሞ በድንገት ቢያስታውከን ጾማችን አይፈርስም፤ ማካካስም አይጠበቅብንም። ይህን በተመለከተ ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እየጾመ ያለ የሆነ ነገር ረስቶ የበላ ሰው ጾሙን ይሙላ (ይጨርስ)። እንዲበላና እንዲጠጣ ያደረገው አሏህ ነውና ብለዋል።

መድሃኒት መጠቀም በተመልከተ መድሃኒቱ በአፍ ወይም በአፍንጫ የማይወሰድና ምግብ እስካልሆነ ድረስ ከመጠቀም የሚያግደን ወይም የሚከለለልን ነገር የለም።

በረመዲን ወቅት ቁርአን መቅራት

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ
وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ
وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْكُم وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ [البقرة: ١٨٥]

ረመዲን ቁርአን ለሰው ልጆች እንደ መመሪያ፤ (በእውነትና በውሸት መካከል) መለያ እና ግልፅ መመሪያና ማስረጃ ሆኖ የወረደበት ወር ነው። {አል-ቁርአን 2:185}

ሙሉ የረመዲን ወር ከሌሎች ኢባዳዎች ጋር ቁርአን በመቅራት ልናሳልፈው ይገባል። አሏህ በሰራተ ሉቅማን አንቀፅ 3 ላይ እንደገለፀው ቁርአን “ለመልካም ሰሪዎች መመሪያና እዝነት ነው።” ቁርአን ህይወት ፣ ሸፈክ ፣ ደስታ ፣ ምንዳ ፣ እዝነት ፣ መድሃኒት ፣ መለኮዊ አስተምህሮት ፣ ከህግም በላይ ህግ የሆነ ዘላለማዊ ጥበብ ነው።

በቡኻሪ በተዘገበ ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ቁርአን አንብቡ በእርግጥ በፍርዱ ቀን ሸፈክ(አማላጅ) ይሆንላችኋልና ብለዋል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመጨረሻ አመታቸው ረመዲን ውስጥ ሁለት ጊዜ አክትመዋል። እኛ ሙስሊሞችም የረሱልን(ሰ.ዐ.ወ) ፈለግ በመከተል በረመዲን ወቅት ቢያንስ አንድ ጊዜ ማክተም ይኖርብናል።

ይሁን እንጅ በአሁኑ ወቅት አብዛሃኛዎቻችን ቁርአን የምንቀራው በረመዱን ብቻ እየሆነ ነው። ይባስ ብሎ ለማክተም የሚደረግው ጥረት የተራዊህ ወይም የተሃጁድ ሶላት ላይ ነው። በተራዊህ ሶላት ለማክተም ሩጫ ነው። በእርግጥ ይህ ተግባር የቁርአን አስተህሮትን ይቃረናል። ምክኒያቱም አሏሁ አዘወጀል “ቁርአንን በዝግታ አንብብ” ብሏል (73:4)። ኢብን ከሲር ይህን የቁርአን አንቀፅ ሲያብራሩ ይህ ማለት ቁርአንን ለመረዳትና ለማስተንተን ይረዳህ ዘንድ ቀስ ብለህ ቅራ ማለት ነው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይቀሩ የነበረውም እንዲህ ነው ሲሉ አብራርተዋል። ሆኖም ቁርአን ስንቀራ ወይም በረመዱን ለማክተም ስንጥር ይህን የቁርአን አያ ተከትለን መሆን ይኖርበታል። የበለጠ ወደ አሏህ ለመቅረብ ስንቀራ እያስተነተን እና ተረድተነው ይሁን። ቁርአን ማንበብ የማንችል ሰዎች እያንዳንዱን ቀን በሲዲ የተቀረፀ ቁርአን ለማዳመጥ እንሞክር። ወይም ደግሞ በአፍ መፍቻ ቋንቋችን የተተረጎመ ቁርአን በማንበብ ማሳለፍ ይኖርብናል።

የተራዊህ ሶላት

ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በቅን እምነትና ከአሏህ ምንዳ እንደሚያገኝበት አስቦ በቀደር ምሽት ሶላቶችን የሰገደ ያለፉ ወንጀሎቹ ሁሉ ይማሩለታል ብለዋል።

በዚህ ወር ተራዊህን ለመስገድ በተለይ ደግሞ በጀመክ ለመስገድ ትልቅ ጥረት ማድረግ አለብን። ምክኒያቱም የተራዊህ ሶላት ከሌሎቹ ምሽቶች የበለጠ ልዩ ምንዳ አለውና። ተራዊህ የአካላዊና የመንፈሳዊ ስልጠና አካል ነው።

አኢሻ(ረ.ዐ) እንዳስተላለፈችው ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንድ ምሽት መስጊድ ውስጥ ሰገዱ፤ ሰዎችም ከሳቸው ጋር ሰገዱ በቀጣዩ ምሽትም ሰገዱ፤ ብዙ ሰዎችም ነበሩ። ከዚያ በሶስተኛው ወይም በአራተኛው ምሽት (ብዙ ሰዎች) ተሰባስቡ። ነገርግን ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) (የተራዊህ) ሶላቱን ለመምራት አልመጡላቸውም ነበር። ጠዋት ላይ እንዲህ አሉ “ስትሰሩ የነበረውን ነገር አይቻለሁ። ነገርግን ይህ ሶላት በእናንተ ላይ ግዴታ እንዳይሆንባችሁ ፈርቼ ወደ እናንተ መምጣት (ሶላት መምራቱን) ተውኩ” ብለዋል።

ልግስና በረመዷን

በቡኸሪ እንደተዘገበው ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በተፈጥሮ በጣም ሊጋስ (ቸር) ሰው ነበሩ። በረመዷን ወር ከሌላው ጊዜ ይበልጥ በጣም ሊጋስ ይሆኑ ነበር።

አሏህ(ሱ.ወ.ተ) ከሰጠን ነገር በረመዷን ውስጥ ሶዲቃም ይሁን ዘካ ለመስጠት መሞከር ይኖርብናል። ማጣት አያሳስበን በማንኛውም ጊዜ የሆነ ነገር ስንሰጥ አሏሁ አዘወጀል አካላዊ ፣ መንፈሳዊ ፣ ህሊናዊ ሁኔታችንን ያቀልልናል፤ ሲሳያችንንም ያሰፋልናል። ሶዲቃ ግዴታ ገንዘብ ብቻ አይደለም፤ መልካም ስራም ይሆናል። ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) መልካም ንግግር ሶዲቃ ነው። መጥፎ ነገር ከመንገድ ማስወገድ ሶዲቃ ነው አይደል ያሉት። ይሁን እንጅ ገንዘብ ካለን የተወሰነ ለሚገባቸው ሰዎች መስጠት ይኖርብናል። ብዙ ሙስሊሞችም ዘካቸውን በረመዷን ውስጥ ይከፍላሉ። ምክኒያቱም ምንዳው በረመዷን ውስጥ በላጭ ነውና። ሐብት ልክ እንደ ውሃ ነው። ፍሰቱን ከገደብነው ጨውጨው የሚልና የተበከለ ይሆናል። ፍሰቱን ሲቀጥል ግን ንፁህና ጣፋጭ ይሆናል።

በትርሚዝ በተዘገበው ሐዲስ ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይህ የአማኞች ሲሳይ የሚጨምርበት የልግስና ወር ነው። ፆመኛን የመገባ ወይም (የሚያፈጥርበትን) አንዲት ተምር ወይም አንድ ጉንጭ ውሃ የሰጠ

ሰው ለወንጀሎቹ መሃርታ ያገኛል፤ ከጀሃነም እሳት ይድናል። እሱም ተመሳሳይ ምንዳ ያገኛል ብለዋል።

ዖመኛን ማስፈጠር ትልቅ ምንዳ ያለው በመሆኑ ምክኒያት በብዙ ቦታዎች ማፍጠሪያ መስጊድ ውስጥ ይቀርባል። ወይም ደግሞ ሰዎችን ከቤታቸው ጠርተው ያስፈጥራሉ። አንዳንድ ሰዎች ደግሞ ከሌሎች ሙስሊም እትህ ወንድሞቻቸው ጋር የሚጋሩትን ነገር ይዘው ወደ መስጊድ ይሄዳሉ። ይህ ግንኙነት በኢማችን መካከል ትክክለኛ ወንድማማችነትን ለመፍጠር ይረዳናል። ሆኖም ይህ አይነት ተግ ዘለቄታ ሊኖረው ይገባል።

ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንድ ሰው በሞተ ጊዜ ሁሉም ስራዎቹ ይቋረጣሉ ሶስት ስራዎቹ ሲቀሩ። ቀጣይነት ያለው ሶዲቃ ፣ ከእሱ (ሰዎች) የተጠቀሙበት እውቀትና ለእነሱ የሚፀልይላቸው ሷሊህ ልጅ ናቸው ብለዋል።

የረመዱን ወር የሚጀምረው እንዴት ነው?

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አዲሷን ጨረቃ እስክታዩ ድረስ አትፀሙ፤ አታፍጥሩም እስክታዩት ድረስ። ነገርግን የአየር ንብረቱ ደመናማ ከሆነ (ሰአቱን) አስሉት ብለዋል።

ይህ ታላቅ ወር በኢስላም የቀን አቆጣጠር መሠረት በትክክል መጀመር ይኖርብናል። በቁርአንና በሱና ጨረቃን ተመልክተን መፆም እንዳለብን ተገልጻል። ጨረቃ ከታየች ወሩ መጀመሩ ግልፅ ይሆናል።

የረመዲን ደንቦች

በአቡዳውድ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከንጋት በፊት ለመጾም ያልወሰነ (ያልነያ_ያላሰበ) አልጾመም ብለዋል።

ለሱኹር ለመነሳት የቻልነውን ይህል መሞከር አለብን። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከንጋት በፊት ጥቂት ብሉ በዚያን ጊዜ ምግብ ሙብላቱ በረካ አለውና ብለዋል።

ብዙዎቻችን በራሳችን ደካማነት ምክኒያት ይህን ትልቅ በረካ እናጣለን። ምግብ ባይኖር እንኳ አንድ ተምርና ውሃ መውሰድ ይኖርብናል። ከንጋት በፊት ያለው ጊዜ እንደ በርካ የሚታሰብበት ምክኒያት የሌሊቱ አንድ ሶስተኛ በመሆኑ ፣ አምላክ ወደ ታችኛው ሰማይ የሚወርድበትና ምህረቱን የሚቸርበት ጊዜ ስለሆነ ነው። ሌላው ዱኣ ተቀባይነት የሚያገኝበት ልዩ ጊዜ በመሆኑ ነው።

ሱኹር ከበላን ቡኋላና ከፈጅር ሶላት በፊት የተወሰነ ትርፍ ጊዜ ሊኖረን ይገባል።

አነስ(ረ.ዐ) እንዳስተላለፈው ዘይድ ቢን ሳቢጥ ከነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጋር ሱኹር በላን። እናም (ነብዩ) ለሶላት ቆመ። በሱኹርና በአዛን መካከል ያለው ትርፍ ጊዜ ምን ያህል ነው ስል ጠየኳቸው። በሱኹርና በአዛን

መካከል ያለው ትርፍ ጊዜ 50 የቁርአን አያዎችን ለመቅራት በቂ የሆነ ነው ሲሉ መልሰዋል ብሏል።

ለማፍጠር መጣደፍ ወይም መፍጠን ይኖርብናል። ነብዩ(ሠ.ዐ.ወ) ሰዎች በቀጥተኛው መንገድ ላይ ሆነው ይቆያሉ ለማፍጠር እስከተጣደፉ ድረስ ብለዋልና።

በተምር እና በውሃ ማፍጠር ሱና ነው።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንዳችሁ በጾማችሁ ጊዜ ጾሙን በተምር ይፍታ። ምንም ካላገኘ በውሃ ያፍጥር ብለዋል።

ሲዋክ (መፋቂያ) መጠቀም ሱና ነው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እየጾሙ ሲዋክ ይጠቀሙ ነበር። ሲዋክ በመጠቀም የአፋችነን ፣ የጥርሳችነን ፣ የድዳችነን ንፅህና ሁሌም መጠበቅ ይኖርብናል በተለይ በጾም ወቅት።

የፆመኛ ሰው ዱአ

የፆመኛ ሰው ዱአ በፍፁም ምላሽ የማያጣ ነው። ነብያችን(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው ፆመኛ ሙስሊም ከአሏህ ለለመነው ማንኛውም ነገር ከሚከተሉት ሶስት ነገሮች አንዱን ይቀበላል (ያገኛል)። የጠየቀውን ነገር በቀጥታ ያገኛል ወይም ባሰበው ነገር ፈንታ አሏህ ከመንገዱ መጥፎ ነገር ያስወግድለታል ወይም ደግሞ ለለመነው ነገር ምንዳ ለመጭው አለም ይቀመጥለታል ብለዋል።

ስለዚህ ያለ መሰልቸት ዱአ ማድረግ በጣም ጠቃሚ ነው። እሱን በማንኛውም ጊዜ ችላ ማለት ደግሞ ትልቅ እጦት ነው። አሏህ ለኛ ደህንነትና ጥቅም የሚሆነን ነገር ይሰጠናል። ዱአችን ተቀባይነት ባያገኝ እንኳ መለስ ብለን እራሳችንን ልንመረምርና ዱአችን ተቀባይነት የሚያገኝባቸውን ሁኔታዎች ልናጤን ይገባል። በሐራም ምግብ ፆሙን የሚፈታ ሰው ልክ መድሃኒትና መርዝ ቀላቅሎ እንደሚወስድ በሽተኛ ሰው ነው።

የአሊህን መሃርታ መለመን

የአሊህን መሃርታ ከምንሻባቸው ነገሮች አንዱ አሊህ ያዘዘንን ነገር መታዘዝና ከከለከለን ነገር ሁሉ መራቅ ነው። ለምሳሌ ጾማችንን በትክክል በመጾም ፣ ሶላታችንን በወቅቱ በመስገድ ፣ የተራዊህ ሶላት በመስገድ ፣ ላለፉት ወንጀሎቻችን ተውባ በማድረግ ነው። ቅን የሆኑ ሰዎች ከትልልቅ ወንጀሎች ከራቁ አመቱን ሙሉ የሰሯቸው ትንንሽ ወንጀሎች በረመዱን እንደሚማርላቸው ያውቃሉ። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የረመዱን የመጀመሪያዎቹ አስር ቀናት አሊህ በሙዕሚኖች ላይ እዝነቱን የሚያዘንበበት የእዝነት ጊዜ ነው። ቀጣዮቹ አስር የረመዱን ቀናት ደግሞ ሙዕሚኖች በመጀመሪያዎቹ አስር ቀናት በመጾማቸው ምህረት የሚያገኙበት ነው። የመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ደግሞ ከጀሃነም እሳት የሚጠበቁበት (አሊህ ሰዎችን ከጀሃነም እሳት የሚያወጣበት) ነው ብለዋል። ታዲያ ይህን ወር በኢባዳ ፣ በዱአ ፣ በዚክር ፣ በስቲግፋር ማሳለፍ ይኖርብናል። ብዙ እስቲግፋር የምናደርግ ከሆነ አሊህ ከችግሮቻችን ሁሉ የምንወጣበትን በር ይከፍትልናል። እንዲሁም ከጭንቀታችን ያላቅቀናል።

ለይለቱል ቀድር

አሏህ በቁርአኑ በሱረቱል ቀድር ላይ እንዲህ ብሏል፡-

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ [القدر: ١]

እኛ (ቁርአኑን) በመወሰኛይቱ ሌሊት አወረድነው፡፡

﴿وَمَا آدْرَبُكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ﴾ [القدر: ٢]

መወሰኛይቱም ሌሊተ ምን እንደ ኾነች ምን አሳወቀህ?

﴿لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾ [القدر: ٣]

መወሰኛይቱ ሌሊት ከሺሕ ወር በላጭ ናት፡፡

﴿نَزَّلُ الْمَلَائِكَةَ وَالرُّوحَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ﴾ [القدر: ٤]

በርሷ ውስጥ መላእክትና መንፈሱ በጌታቸው ፈቃድ በነገሩ ሁሉ ይወርዳሉ፡፡

﴿سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ﴾ [القدر: ٥]

እርስዋ እስከ ጎህ መውጣት ድረስ ሰላም ብቻ ናት፡፡

በዚህ አያ ለይለቱል ቀድር ከሺ ወራቶች በላይ በላጭ እንደሆነች ተገልጻል፡፡ ታዲያ ማነው ከእኛ መካከል ይችን ሌሊት በኢባዳ በማሳለፍ የዚችን ሌሊት ሙሉ በረከዋን ለማግኘት የሚተጋ?

በሰኪህ ሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመጨረሻዎቹ አስር ሌሊቶች ለይለቱል ቀድሮን ሻቱ (ፈልጉ) ብለዋል።

በመጨረሻዎቹ የረመዷን ምሽቶች አብዝተን ቁርአን መቅራት ፣ አሏህን ማውሳት እና ዱአ ማብዛት ይኖርብናል። ምክኒያቱም የመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ሶዴቃ ወይም ዘካ የምንሰጥበት ፣ ነፍሶችን የምንመረምርበት ፣ ዱአ አብዝተን የምናደርግበት ፣ መሃርታን የምንለምንበት ፣ የማችንን ሙሉ የምናደርግበት ጊዜ ነውና።

በመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ጥረታችንን ወይም ኢባዳችንን እጥፍ እናደርግ ዘንድ አሏህ(ሱ.ወ.ተ) የለይለቱል ቀድሮ ቀን መቼ እንደሆነ ደብቆታል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በለይለቱል ቀድሮ አምኖበትና ከአሏህ ምንዳ እንደሚያገኝ ተስፋ አድርጎ ለሶላት የቆመ ሰው ያለፉት ወንጀሎቹ ሁሉ ይማሩለታል ብለዋል።

በሰኪህ ሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ጊዜ በበለጠ በመጨረሻዎቹ አስር ሌሊት በኢባዳ ላይ ይተጉ ነበር።

በዚህ ጊዜ ከሰዎች ጋር ያላቸውን ግኑኝነት በመገደብ ዱአቸውን ያጧጡፉ ነበር። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይህን ያደርጉ የነበረው ልባቸው የበለጠ አሏህ ጋር እንዲሆንና ህሊናቸውን ከአለማዊ ጉዳይ ለማላቀቅ ነበር።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ የረመዷን የመጨረሻዎቹን አስር ቀናት መጀመሩን ተከትሎ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጠንክረው ይሰራሉ፤ ሌሊቱን

ሙሉ ሶላት ይሰግዳሉ። ቤተሰባቸውንም ለሶላት ይቀሰቅሱ ነበር።

ዘካቱል ፊጥር ምንድነው?

ዘካቱል ፊጥር ማንኛውም መክፈል የሚችል ሙስሊም በእራሱና በእያንድንዱ የቤተሰቡ አባል ስም በተናጠል ከረመዱን መጨረሻ ላይ ከኢድ ሶላት በፊት ሊከፍለው የሚገባ ግዴታ የሆነ የድሆች መዋጮ ምፅዋት ነው።

የዘካቱል ፊጥር አከፋፈል ሁኔታ

የዘካቱል ፊጥር ክፍያ መሰረታዊ ፍላጎቱን ከሚያሟላበት በላይ የሆነ ሶስት ኪሎግራም ተምር ወይም ገብስ ወይም ደግሞ ተመሳሳይ የምግብ እህሎች ባሉት ማንኛውም ሙስሊም ላይ ግዴታ ሲሆን መክፈል የሚችል ሰው በእራሱና ቤተሰብ የመያስተዳድር ከሆነ በእያንዳንዱ የቤተሰቡ አባል ስም በተናጠል መክፈል ይኖርበታል። ነገርግን ከቤተሰቡ አባል ውስጥ በራሱ መክፈል የሚችል ሰው ካለ በእራሱ ስም መክፈሉ በላጭ ነው። ከእናቱ ማህፀን ውስጥ ባለ ልጅ ስም ሊከፍል ይችላል ነገርግን ግዴታ አይደለም። ኡስማን ኢብን አፋን (ረ.ዐ) ማህፀን ውስጥ ባለው ልጁ ስም ዘካቱል ፊጥር ይከፍል ነበር።

ስለዚህ የዘካቱል ፊጥር ክፍያ መጠን ሶስት ኪሎ የሆነ ገብስ ፣ በቆሎ ፣ ሩዝ ፣ ወይም ደግሞ ሌላ የምግብ አይነት ሊሆን ይችላል። ነገርግን ምግብ ያልሆነ ልክ እንደ ልብስ ወይም የቤት እቃ ያሉ ነገሮችን መክፈል አይቻልም።

ለማነው የሚሰጠው?

ዘካው ሊከፋፈል የሚገባው ዘካው በተከፈለበት ሐገር ውስጥ

ለሚኖሩ ችግረኞችና ድሆች ነው። ሆኖም ግን ከፋዩ ካለበት ቦታ ችግረኞችን ወይም ድሆችን ካላወቀ ሌላ ቦታ ላሉ ችግረኞች ወይም ድሆች መከፈል ይችላል።

የሚከፈልበት ጊዜ

ዘካቱል ፊጥር የሚከፈልበት ጊዜ ከኢድ ቀን ቀደም ብሎ ሲሆን የኢድ ቀን ሶላቱ ከመስገዱ በፊት ጧት ላይ መክፈሉ ተመራጭ ነው። ይሁን እንጅ ከኢድ በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን ቀደም ብሎ መክፈል ይፈቀዳል።

የዘካቱል ፊጥር ከፍያ ያለምንም ተጨባጭ ምክኒያት ከኢድ ሶላት ብኋላ ለመክፈል ማዘግየት አይፈቀድም። የኢድን ዜና ዘግይቶ ካወቀ ወይም ዘካቱል ፊጥር ማንም የማይቀበልበት ቦታ ከሆነ ያለው ብኋላ ላይ ሊከፍለው ይችላል። ያለምንም ተጨባጭ ምክኒያት ከፍያውን ያዘገየ ግን ከፍያው እንደ ዘካቱል ፊጥር ሳይሆን የሚቆጠርለት እንደ ሶደቃ ነው የሚታሰበው። ዘካቱን መክፈል ይኖርበታል ነገርግን የዘካቱል ፊጥርን ልዩ ምንዳ አያገኝም።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሶላት (ከኢድ ሶላት) በፊት ዘካ የከፈለ ሰው ተቀባይነት እንዳገኘ ዘካ ይቆጠርለታል። ከሶላት (ከኢድ ሶላት) ብኋላ የከፈለ ሰው እንደ ሶደቃ ይቆጠራለታል ብለዋል። ይህ ሐዲስ በአቡዳውድ ፣ በነሳኢና በኢብን ማጃ ተዘግቧል።

ዘካቱል ፊጥርን የተመለከቱ ውሳኔዎች(ደንቦች)

የአንድን ሰው ዘካቱል ፊጥር ከፍያ ለተወሰኑ ድሆች ማከፋፈል ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ ሰዎችን የዘካቱል ፊጥር ከፍያ ለአንድ ሰው

መስጠት ይፈቀዳል። እዲሁም የዘካቱል ፊጥር ከፍያን አንድ እቃ ላይ ሰብስቦ ሳይለኩ ለድሆች ማከፋፈል ይችላሉ።

መጥፎ ነገሮችን በዘካቱል ፊጥር መልክ መክፈል አይፈቀድም። አሏህ እንዲህ ይላል፡-

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِكَافِرِينَ بِهِ إِلَّا أَنْ تُغْنِصُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفِيرٌ حَمِيدٌ﴾ [البقرة: ٢٦٧]

እናንተ ያመናችሁ ሆይ! ካፈራችሁትና ከዚያም ለእናንተ ከምድር ካወጣንላችሁ ከመልካሙ ለግሱ። መጥፎውንም (ለመስጠት) አታስቡ። በእርሱ ዓይኖቻችሁን ጨፍናችሁ እንጂ የማትወስዱት ስትኾኑ ከእርሱ (ከመጥፎው) ትሰጣላችሁን አላህም ተብቃቂ ምስጉን መኾኑን ዕወቁ።

IslamHouse.com

IslamHouseAM/

Bengali.IslamHouse

islamhouse.com/am/

channel/UC0T_q-4JkqIMTfmxa1L3kTw

For more details visit
www.GuideToIslam.com

contact us :Books@guidetoislam.com

Guidetoislam.org

Guidetoislam1

Guidetoislam

www.Guidetoislam.com

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

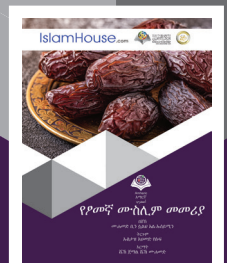
هاتف: +٩٦٦١١٤٤٥٤٩٠٠ فاكس: +٩٦٦١١٤٩٧٠١٢٦ ص ب: ٢٩٤٦٥ الرياض: ١١٤٥٧

ISLAMIC PROPAGATION OFFICE IN RABWAH

P.O.BOX 29465 RIYADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126

የፆመኛ ሙስሊም መመሪያ

የሮመዳን ጾም በኢስላም ውስጥ ከፍተኛ ቦታ ያለው ጉዳይ ነው ይህ መጽሃፍ ስለ ጾም ህግጋት ትምህርት በውስጡ ይዘዋል አንበበው ዕውቀት እንድቀስሙ ተስፋ እናደርጋለን።

IslamHouse.com

مركز الأصول
Osooul Center
www.osooulcenter.com

